

Laeve Grashoek

***Toekomstvisie Grashoek
2014 – 2018***

Colofon

Uitgave:

Foto's:

Ontwerp en print:

Werkgroep Leefbaar Grashoek en Dorpsoverleg Grashoek
Henk Boots, Ron Genders, Jan Custers, Loed Gielen, Ine Geurts
Gemeente Peel en Maas

December 2014

Op weg naar een leefbaar Grashoek

In het najaar van 2013 en het voorjaar van 2014 hebben inwoners van Grashoek diepgaande gesprekken gevoerd over de identiteit en de toekomst van hun eigen dorp, zoals zij die zelf beleven en verder willen ontwikkelen. Deze dorpsgesprekken werden georganiseerd door de Werkgroep Leefbaar Grashoek, met ondersteuning van het Dorpsoverleg Grashoek. Behalve deze dorpsgesprekken vonden in 2013 ook twee bijeenkomsten plaats, georganiseerd door de Gemeente Peel en Maas, over de structuurvisie voor Grashoek. De structuurvisie geeft het ruimtelijk kader voor de ontwikkeling van woningbouw in het dorp en de verdere ontwikkeling van economische bedrijvigheid. Een derde element dat in 2013 – 2014 een rol speelde in de toekomstvisie van Grashoek was de nota “Wissels Om” van de gemeente Peel en Maas. In deze nota bevestigt de gemeente haar eerdere visie dat de lokale gemeenschappen in Peel en Maas, en dus ook Grashoek, leidend zijn bij het ontwikkelen van de talloze aspecten van leefbaarheid in de dorpsgemeenschap. De onderwerpen die in de Wissels Om genoemd worden, zijn verwerkt in de dorpsgesprekken.

Een aantal leden van het dorpsoverleg Grashoek. Zittend van links naar rechts: Jan Willems (penningmeester), Jo Hanrats, Peter Janssen (secretaris). Staand van links naar rechts: Frits Verlinden (voorzitter), Jan Custers (adviseur)

In dit rapport met de toepasselijke titel “Laeve Grashoek” worden de resultaten van de dorpsgesprekken, als ook van de structuurvisie en van de Wissels Om, gebundeld en gepresenteerd. Gekozen is om dit te doen aan de hand van de thema’s die in de diverse gesprekken aan de orde zijn geweest.

“Wat goed is, moeten we goed zien te houden”

Henk Boots (links) en Frits Verlinden (rechts)

In een gesprek met Henk Boots en Frits Verlinden komt met name de rol van het Dorpsoverleg bij de leefbaarheid in Grashoek aan de orde. Henk Boots is oud-voorzitter van het dorpsoverleg en heeft het stokje overgedragen aan Frits Verlinden op het moment dat Henk lid werd van de gemeenteraad, voorjaar 2014. Zowel Henk als Frits praten gepassioneerd over Grashoek en zijn vol lof over de manier waarop inwoners hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de nieuwe toekomstvisie ‘Laeve Grashoek’. “Het gaat om wat de inwoners vinden van de leefbaarheid in de gemeenschap, wat is goed en wat kan beter. We zijn de gesprekken over leefbaarheid gestart omdat Grashoek toe was aan een nieuwe visie en omdat de gemeente het met haar nota “Wissels Om” ook belangrijk vond dat de dorpskernen gingen nadenken over hun eigen toekomst. De gesprekken hebben veel waardevolle informatie opgeleverd en vooral ook een grote betrokkenheid van de inwoners.”

Grashoek heeft een rijke traditie op het gebied van zelfsturing. Er is heel veel gerealiseerd met inzet van inwoners en vrijwilligers: voorzieningen, verbouwingen gemeenschapshuis, samenwerking tussen verenigingen, enz. Allemaal onder regie van de gemeenschap met een stimulerende rol van het dorpsoverleg. De gemeente verwacht dat ook: dorpsgemeenschappen moeten steeds meer zelf doen en niet steeds naar de gemeente kijken als er een probleem is. Henk kijkt met veel plezier terug op de periode dat hij voorzitter was van het dorpsoverleg. “Het was verfrissend om

te horen wat inwoners van de ontwikkelingen in het dorp vinden en om te merken dat heel veel mensen zich willen inzetten voor de leefbaarheid in de dorpsgemeenschap.” Frits heeft het stokje met groot enthousiasme overgenomen van Henk. Hij merkt wel dat je als voorzitter niet al te hard moet willen lopen. Sommige ontwikkelingen vragen tijd en het is belangrijk dat er draagvlak is in het dorp. Je moet als dorpsoverleg het tempo van de gemeenschap aannemen. De gemeenschap heeft soms tijd nodig om er eens goed over na te denken. “De verenigingen willen bijvoorbeeld best met elkaar samenwerken, maar dat gevoel dat je elkaar nodig hebt, moet groeien en dat moet je niet forceren. De verenigingen ontdekken dat ze het zonder elkaar niet meer af kunnen. De fanfare heeft bijvoorbeeld onlangs op eigen initiatief een bijeenkomst belegd met diverse andere verenigingen om samen na te denken over de toekomst.”

Om de gemeenschap leefbaar te houden moeten we zelf voortdurend aan vernieuwing van de voorzieningen werken en steeds kijken wat het beste is voor inwoners van Grashoek. Dat betekent dat we als dorpsoverleg goed moeten luisteren naar de gemeenschap. De gesprekken over Laeve Grashoek hebben voldoende ideeën opgeleverd om samen aan te pakken. De werkgroepen die de diverse onderwerpen oppakken, kunnen rekening op de morele en praktische ondersteuning van het dorpsoverleg. De plannen die de werkgroepen gaan maken, kunnen vervolgens de komende jaren gerealiseerd worden. Het dorpsoverleg kan zorgen voor de samenhang tussen de plannen van de verschillende werkgroepen. Al met al is de nieuwe visie en de start van de werkgroepen een mooie opmaat voor het honderdjarig bestaan van Grashoek in 2018.

Het dorpsoverleg is op dit moment goed ingebed in de Grashoekse gemeenschap. Het is wel belangrijk dat er voldoende mensen zijn die zich willen inzetten voor het dorpsoverleg. En dat de leden van het dorpsoverleg uit de diverse geledingen van de gemeenschap afkomstig zijn en kennis hebben van de ontwikkelingen die op het dorp afkomen. Het dorpsoverleg functioneert beter naarmate meer mensen in Grashoek zich willen blijven inzetten voor de leefbaarheid. Voor de totstandkoming van de nieuwe toekomstvisie wil het dorpsoverleg graag alle inwoners bedanken die meegewerkt hebben aan de dorpsgesprekken en die zich nu via de werkgroepen of op een andere manier gaan inzetten voor Laeve Grashoek. Ook de Werkplaats Gemeenschapontwikkeling van de gemeente Peel en Maas en een aantal ambtelijke medewerkers hebben hard meegeholpen om het proces te ondersteunen. Volgens Henk en Frits is de nieuwe visie van Laeve Grashoek geen statisch iets, maar zijn nieuwe ideeën van inwoners steeds welkom. Het dorpsoverleg wil graag ‘bij de tijd blijven’ en staat open voor nieuwe suggesties om de leefbaarheid in Grashoek verder te versterken. “Zeker met de krimp die er aan zit te komen, moeten we alle zeilen bijzetten om het dorp leefbaar te houden. Dat betekent dat we de samenwerking tussen alle inwoners willen stimuleren. We hebben elkaar nodig, en redden het niet meer door uit te gaan van ons eigen ik. Grashoek is net een kleine BV, waarin je elkaar nodig hebt om sterk te worden. Misschien is ‘Coöperatie Grashoek’ nog wel een betere term.” Als het aan Henk en Frits ligt, wordt de krimp geen kramp, maar een uitdaging om het motto ‘Laeve Grashoek’ nog beter vorm te geven.

Het dorp Grashoek

Grashoek is een relatief jong dorp, gelegen in een overwegend agrarisch gebied op de overgang van het Peelgebied naar de Maasvallei. Rond 1900 bestond het tegenwoordige Grashoek uit hei, bossen, moerassen en weilanden. Op de kaart uit 1900 is Grashoek nog niet te vinden. Er waren wel al een aantal gehuchten zoals Maris, Vliegert, Houwenberg en Scherliet. Ten noorden van het huidige Grashoek lag de ontginningsmaatschappij Helenaveen. Deze gebruikte de weilanden in Grashoek om de trekpaarden van de maatschappij te laten grazen. De weilanden werden vergeleken met de ruwe peelgebieden en werden 'grashoek' of 'grashoek' genoemd. Hieraan heeft het dorp zijn naam te danken.

Het ontstaan van het dorp Grashoek is te danken aan de tomeloze inzet van de toenmalige bewoners om een school in het centrum van de gehuchten te stichten. Op die manier probeerden de bewoners van het gebied dat nu het dorp Grashoek is, hun kinderen de kans te geven om zich te ontwikkelen voor de toekomst. Die school vonden de bewoners zo belangrijk dat de gezinnen die hier woonden tientallen jaren intensief bij de overheid hebben gepleit voor een school voor het lager onderwijs. Grashoek kreeg haar eerste school in 1914. In 1918 werd Grashoek een parochie met een eigen pastoor. Vanaf die tijd groeide het dorp zowel in inwoneraantal als in economisch opzicht. Momenteel telt Grashoek circa 1.750 inwoners. Dankzij de inzet van inwoners groeide Grashoek uit tot het dorp dat het nu is. In 2018 viert Grashoek haar honderdjarig bestaan. 100 jaar oud, en al die tijd een dorp waar het volgens de inwoners goed toeven is.

Grashoek: enkele cijfers (2013)

• Aantal inwoners	1.736
• Gemiddelde leeftijd	39
• Aantal nationaliteiten	17
• Percentage NL t.o.v. overige	96%:4%
• Aantal woningen	633
• Woningen te koop	15

Kroonjuwelen

Zoals iedere dorpsgemeenschap heeft ook Grashoek haar eigen ‘kroonjuwelen’, de sterke punten die het dorp kenmerken. Tijdens de dorpsgesprekken en de stuatuurvisiebijeenkomsten in 2013 – 2014 benoemden inwoners o.a. de volgende sterke punten van Grashoek:

- Grashoek is een dorp met een hechte gemeenschap, waar de mensen elkaar kennen en op elkaar betrokken zijn. De sociale hechting aan het dorp is groot en veel inwoners hopen dan ook in het dorp oud te kunnen worden. Er is een sterk gevoel van noaberschap.
- In Grashoek telt iedereen op gelijkwaardige wijze mee. Gezond of tijdelijk minder gezond, vermogend of minder bedeeld, hoger of lager opgeleid, in Grashoek geboren of elders, iedereen hoort erbij. Grashoek is een duurzame gemeenschap die gedreven is om vraagstukken die op haar afkomen, zelf aan te pakken.
- Ook de jeugd van Grashoek voelt zich met het dorp verbonden, met vrienden, de buurt en het verenigingsleven.
- Deze sociale binding maakt dat er breed draagvlak is voor sociaal-culturele voorzieningen, zoals een bloeiend gemeenschapshuis en een rijk verenigingsleven.
- Grashoek heeft een sterke traditie in het organiseren van ‘welzijn voor alle inwoners’. Het gemeenschapshuis is het kristallisatiepunt van een groot aantal collectieve voorzieningen voor inwoners. Deze voorzieningen scoren hoog op het vlak van ontmoeting, welzijn en zorg.

- Grashoek beschikt over een aantal mooie locaties die het gezicht van het dorp bepalen, zoals de kerk, het gemeenschapshuis, de oude begraafplaats en de basisschool. Ook de Marisberg met het vliegtuigmonument en de Grote Molenbeek zijn markante iconen in Grashoek.
- Grashoek heeft een rijke traditie met zelfsturing. Grashoek was de eerste dorpskern van de gemeente Helden die in 2000 een eigen leefbaarheidrapportage samenstelde op basis van dorpsgesprekken van inwoners. Door collectieve inzet bepaalt het dorp zelf, welke voorzieningen ze belangrijk vindt en overeind wil houden of nieuw wil inrichten.
- Grashoek kent veel bedrijvigheid op economisch vlak. Er zijn tientallen bedrijven in de agrarische, recreatieve en dienstverlenende sector. Deze bedrijvigheid zorgt voor werkgelegenheid en binding met het dorp.
- Aan de randen van Grashoek liggen mooie natuurgebieden met een recreatieve functie voor mensen uit Grashoek en omgeving en voor toeristen van buiten de regio. De overgang tussen buitengebied en dorp wordt versterkt door de fraaie bomenlanen langs de toegangswegen naar het dorp. Grashoek rekent het tot haar eigen verantwoordelijkheid om op een zorgvuldige manier met de kwaliteiten van het buitengebied om te gaan.
- Het nieuwe dorpshart, ontwikkeld door de inwoners van Grashoek zelf, geeft het dorp een nieuw eigen gezicht en ziel. Het dorpshart is letterlijk het hart van de lintstructuur die gevormd wordt door de Roomweg, Helenaveenseweg en de Pastoor Vullingsstraat.
- Inwoners van Grashoek zijn trots op hun eigen dorp, omdat ze zelf de identiteit van hun dorp en van de dorpsgemeenschap gestalte geven. Het dorp heeft een grote eigenheid, passend bij haar geschiedenis. Grashoekers zijn pioniers en doeners.
- Grashoek is niet een dorp dat afwacht wat anderen voor haar gaan doen, maar wil zelf de motor zijn van de veranderingen die het dorp belangrijk vindt met het oog op de toekomst. De kroonjuwelen zijn de brandstof voor de veranderingen die Grashoek de komende jaren wil doormaken.

Maatschappelijke ontwikkelingen

kunnen bezighouden met zorg en aandacht voor elkaar en met het doorgeven van kwaliteiten aan jongere mensen.

Samenwerking met buurdorpen zoals Koningslust en Beringe is een andere ontwikkeling die het mogelijk maakt om vanuit een positieve overtuiging de leefbaarheid in Grashoek te versterken. Denk aan ouderenvervoer, dorpsdagvoorzieningen, en openbaar vervoer.

Door de drie decentralisaties van zorg, jeugdhulpverlening en deelname aan de arbeidsmarkt komen er nieuwe uitdagingen af op Grashoek die veel creativiteit vragen van de inwoners om ouderen, mensen met beperkingen, jeugd en mensen zonder werk blijvend deel uit te laten maken van de dorpsgemeenschap en een situatie te scheppen waarin talenten van iedereen optimaal tot hun recht komen. Belangrijk onderdeel van deze uitdaging is om te onderzoeken welke voorzieningen door de dorpsgemeenschap zelf opgepakt kunnen worden en op welke punten ondersteuning van professionele organisaties en gemeente nodig is.

Een van de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen is dat het eigenaarschap van een aantal thema's en vraagstukken verschuift van allerlei professionele instanties naar de mensen en gemeenschappen die de problemen en vraagstukken zelf ervaren. Ouder worden zie je aankomen en je mag van mensen verwachten dat ze daarop anticiperen. Minder jeugd bij een vereniging zie je aankomen en je mag van besturen verwachten dat ze daarop inspelen. Minder leerlingen zie je aankomen enz. Volgens de nota 'Wissels Om' van de gemeente Peel en Maas ligt hier een eerste verantwoordelijkheid voor de dorpsgemeenschappen en zal telkens per thema bekeken worden wat de lokale dorpsgemeenschap kan aanpakken en wat op het bord van de gemeente blijft liggen. Dit vraagt om een voortdurende inzet van de inwoners van Grashoek.

Grashoek is geen eiland maar staat midden in de samenleving. Er zijn op dit moment een aantal ontwikkelingen in de samenleving, waar Grashoek direct mee te maken krijgt. Hoewel deze ontwikkelingen vaak als bedreigingen gezien worden, zijn de inwoners van Grashoek creatief en nuchter genoeg om deze ontwikkelingen in te passen in de toekomstige leefbaarheid van het dorp.

Zo wordt de vergrijzing die ook in Grashoek plaatsvindt niet gezien als een probleem, maar als een mogelijkheid dat meer mensen zich

“De huidige tijd vraagt om een kanteling van onze mentaliteit”

Zittend: Marion Donders (links) en Andrea Cruijsberg (rechts). Staand: Jac Haenraets (links) en Louis Dambacher (rechts)

Sinds kort is er in de Ankerplaats in Grashoek een informatieloket, bekend als ‘infoloket Grashoek’, waar alle inwoners van Grashoek terecht kunnen met vragen op het gebied van wonen, welzijn, zorg, leefbaarheid, voorzieningen, vervoer, sociale contacten, enz. Het loket wordt op vrijwillige basis gerund door een aantal inwoners van Grashoek. In een gesprek met Jac Haenraets, Andrea Cruijsberg en Louis Dambacher gaan we nader in op de betekenis van het infoloket voor de inwoners van Grashoek. Bert Coppers, de vierde infoloket medewerker in Grashoek, kan vanwege andere bezigheden niet aan het gesprek deelnemen. Marion Donders, medewerkster van de Rabobank, is wel aanwezig bij het gesprek en vertelt waarom de Rabobank graag wil samenwerken met de plaatselijke infoloketten in Peel en Maas.

Hoewel het infoloket pas kort geleden van start is gegaan en nog niet veel ervaring heeft, verwachten Andrea, Jac en Louis wel dat het loket een stevige bijdrage gaat leveren aan de leefbaarheid in Grashoek. “In 2015 komen allerlei ontwikkelingen op ons af, denk aan de drie decentralisaties en de uitbreiding van de Wmo. Dat leidt beslist tot allerlei nieuwe vragen bij de inwoners van Grashoek. Het infoloket kan hen bij deze vragen een helpende hand bieden, soms door het geven van concrete antwoorden, maar ook door het gericht doorverwijzen als dat nodig is. Daarmee levert het infoloket een bijdrage aan het doel om zo lang mogelijk zelfstandig in

Grashoek te kunnen blijven wonen." Het infoloket neemt daarbij niet de verantwoordelijkheid over van de hulpvragers, maar helpt hen om zelf de regie over het leven te houden. Het wordt steeds belangrijker dat mensen zelf de regie over het leven houden en dat ze samen met anderen de problemen oplossen die ze in hun leven tegenkomen. De eerste reacties van de omgeving op het infoloket zijn zonder meer positief. Het geeft mensen een goed gevoel wanneer ze weten dat ze dichtbij terecht kunnen voor ondersteuning bij vragen en problemen. Het infoloket is laagdrempelig, zit dichtbij huis in de Ankerplaats, en is toegankelijk voor iedereen. De medewerkers van het infoloket hebben niet voor iedere vraag een pasklaar antwoord, maar weten meestal wel waar ze de informatie kunnen vinden om een vraagstuk aan te pakken en stralen vertrouwen uit. Bovendien werken ze op dit moment aan een sociale kaart om zoveel mogelijk voorzieningen in beeld te brengen. De KBO en het Huis voor de Zorg organiseren ook regelmatig bijscholingsbijeenkomsten voor loketmedewerkers.

De reden dat de Rabobank nauw samenwerkt met het infoloket, is gelegen in het feit dat de Rabobank graag betrokken wil zijn en blijven bij de kernen. Met name in de kernen waar geen Rabobank kantoor meer aanwezig is wil zij toch bereikbaar zijn voor klanten. Soms sluit Marion aan bij de spreekuren van het infoloket, maar ze gaat ook op huisbezoek. Belangrijk is dat de hulp laagdrempelig is en dat de mensen vertrouwen in je hebben. Dat geldt voor de medewerkers van het infoloket én voor de Rabobank-medewerkster. De Rabobank medewerkster helpt mensen die klant zijn van de Rabobank en vragen hebben over hun bankzaken. De infoloket medewerkers zijn er voor alle inwoners.

Het infoloket werkt ook samen met het Schakelplein van de gemeente. Het schakelplein heeft alle namen en telefoonnummers van de medewerkers van het infoloket. Als er bij het schakelplein een vraag binnenkomt, die beter door iemand van het infoloket opgepakt kan worden, dan wordt dat meteen 'doorgeschakeld'. Omgekeerd kan ook: als er in Grashoek iemand bij het infoloket komt met een vraag die bestemd is voor een professional, dan wordt er contact gelegd met een medewerker van het schakelplein. Door het infoloket kunnen veel vragen dichtbij huis opgelost worden. "Als dat wenselijk is, kan een medewerker van het infoloket ook aanwezig zijn bij een gesprek tussen een inwoner en hulpverlener, om de inwoner te helpen de hulpvraag zo goed mogelijk duidelijk te maken. Je moet dan wel oppassen dat je de hulpvraag niet overneemt; de betreffende hulpvrager blijft de regie voeren. De medewerkers van het infoloket hebben een onafhankelijke positie, maar helpen inwoners wel met het stellen van de goede vragen." De kanteling van de mentaliteit is ook heel belangrijk. Daar heeft het infoloket ook een functie in. Dat je als inwoners niet automatisch recht hebt op voorzieningen, maar dat dat per situatie bekeken en afgewogen wordt.

Het infoloket kan een belangrijke functie hebben om signalen vanuit de bevolking door te geven aan de gemeente als het gaat over toepassing Wmo en andere wetgevingen die van belang zijn voor het welzijn van de inwoners van Grashoek. Voor de gemeente is het allemaal nieuw, dus het is belangrijk dat ze goed luisteren naar 'signalen uit het veld'. Ook van de infoloket medewerkers zelf vraagt het heel wat tijd en inspanning om zich goed te informeren en om deel te nemen aan alle bijscholingsbijeenkomsten en overleggen. "Je bent niet alleen infoloket medewerker voor de uren dat je in de Ankerplaats spreekuur houdt. Mensen spreken je tussendoor aan, op verjaardagfeestjes wordt ook over de Wmo gepraat, of over de scootmobiel die ongebruikt in de garage staat, en over de kanteling die nodig is in de mentaliteit van mensen." De infoloket medewerkers van Grashoek willen graag hun steentje bijdragen om al deze veranderingen op een positieve manier te ondersteunen!

Dorpsgesprekken in 2013 – 2014

De dorpsgesprekken van 2013 – 2014 passen in de traditie die Grashoek heeft met het opstellen van leefbaarheidrapportages. Reeds in 2000 publiceerde Grashoek haar eerste leefbaarheidrapportage. Zij was daarmee de eerste kern van de gemeente Helden met een eigen visie op toekomstige leefbaarheid. De basis voor zelfsturing en nadenken over hoe je als dorpsgemeenschap sterker kunt worden, waren daarmee gelegd. In 2008 volgde de tweede dorpsontwikkelingsvisie, wederom geschreven op basis van gesprekken van inwoners over de gewenste ontwikkelingen in Grashoek. Zowel de leefbaarheidrapportage uit 2000 als ook de visie uit 2008 hebben geleid tot een groot aantal initiatieven en projecten in het dorp, die allemaal als doel hadden om de leefbaarheid in het dorp te versterken en te waarborgen. Denk aan de verbouwing en uitbreiding van gemeenschapshuis De Ankerplaats, de ontwikkeling van het gemeenschapshuis als kloppend hart van het dorp waar verenigingen en mensen elkaar ontmoeten en activiteiten ontplooiën, de dorpsdagvoorziening voor ouderen en mensen met beperkingen, het eetpunt voor senioren, loketfunctie, bibliotheeksteunpunt, nieuwe seniorenwoningen en opknappen van bestaande woningen, speelplekken voor de jeugd, ouderenvervoer, enz. Het hart van het dorp is geheel vernieuwd om het dorp een eigen gezicht te geven en de ontmoeting van inwoners met elkaar te stimuleren.

Een aantal van deze projecten heeft een fysiek karakter, d.w.z. is gericht op het in stand houden en verbeteren van voorzieningen die het leven van de inwoners van Grashoek aangenamer maken. Naast deze fysieke projecten is er groeiende aandacht voor de sociaal culturele en 'mentale' aspecten van leefbaarheid: hoe kunnen we het gemeenschapskarakter van Grashoek versterken, welke rol spelen verenigingen daarbij en wat betekent dat voor de inwoners van Grashoek? In totaal zijn er in 2013 – 2014 zeven dorpsgesprekken gehouden. Voor ieder dorpsgesprek werden specifieke groepen uitgenodigd en werden onderwerpen besproken die voor die groep interessant waren. De volgende groeperingen namen deel aan de dorpsgesprekken:

- Sport en spel verenigingen
- Verenigingen en stichtingen van ouderen
- Verenigingen en instanties die bezig zijn met het thema opgroeien en opvoeden, inclusief de basisschool
- Verenigingen gericht op cultuur, versterking van leefbaarheid in de buurt, sociale contacten en persoonlijke ontwikkeling
- Ondernemers in de horeca, recreatie en dienstverlening
- Ondernemers in de agrarische sector
- Een open gespreksavond voor 'ieder die belangstelling heeft'.

Alle avonden werden goed bezocht (10 à 20 personen), behalve de open gespreksavond waar nauwelijks belangstelling voor was.

Samen met de jeugd van Grashoek zijn door Wilde Plannen TV een vijftal korte filmpjes gemaakt waarin de jongeren van Grashoek hun mening over Grashoek ventileren en hoe zij tegen hun toekomst in Grashoek aankijken. Deze filmpjes zijn te zien op de site van www.wildeplannen.tv De thema's van de dorpsgesprekken zijn door de Werkgroep Leefbaar Grashoek in samenspraak met het dorpsoverleg geselecteerd. De onderwerpen van de structuurvisiebijeenkomsten en de Wissels

Om zijn hierin verwerkt. Uiteraard was er tijdens de dorpsgesprekken voldoende ruimte voor de deelnemers om zelf andere onderwerpen in te brengen. Uiteindelijk zijn de volgende 11 thema's aan de orde geweest:

1. Verenigingen, besturen en vrijwilligers
2. Huisvesting voor jong en oud
3. Voorzieningen
4. Jongeren
5. Jongste jeugd
6. School
7. Ondernemers
8. Veiligheid
9. Recreatiemogelijkheden
10. Binding met het dorp
11. Relatie met gemeente

Nu de dorpsgesprekken over de diverse thema's zijn afgerond, gaan werkgroepen aan de slag om de bevindingen van de gesprekken verder uit te werken. De bedoeling is dat er werkgroepen in Grashoek worden samengesteld die ieder een of meerdere thema's bij de kop pakken en deze verder uitwerken en met praktische voorstellen komen en deze ook uitvoeren. Een en ander onder de bezielende leiding van het dorpsoverleg. In het vervolg van dit boekje worden de resultaten van de dorpsgesprekken per thema weergegeven. De werkgroepen kunnen deze resultaten als agenda's voor hun werkzaamheden gebruiken.

Resultaten van de dorpsgesprekken

1. Verenigingen

Grashoek kent een sterk verenigingsleven. Het verenigingsleven is smeerolie en cement voor de leefbaarheid in het dorp en biedt volop ruimte voor ontmoeting, recreatie, sport, culturele en persoonlijke ontplooiing en onderlinge dienstbaarheid. De verenigingen hebben ook een belangrijke functie in het bij elkaar brengen van groepen inwoners die oorspronkelijk niet uit Grashoek komen en de 'autochtone' Grashoekers.

Op dit moment komen er een aantal ontwikkelingen op de verenigingen af die om een gezamenlijk antwoord vragen van het verenigingsleven. Deze ontwikkelingen vragen om een diepgaand gesprek tussen alle verenigingen en vervolgens om actie.

- Veel verenigingen hebben te maken met terugloop in ledenaantal. Met name het aantal jeugdleden neemt af. Dit vraagt om meer samenwerking tussen verenigingen. Niet elkaar beconcurreren om de 'schaarse' jeugd voor je eigen vereniging 'binnen te halen', maar samen kijken hoe je het verenigingsleven een belangrijke functie kunt geven in het opgroeien en begeleiden van de jeugd naar volwassenheid en een aangename jeugd kunt geven.
- De animo voor bestuurlijke functies binnen verenigingen en stichtingen neemt af. De bereidheid van mensen om vrijwilligerswerk te doen binnen de verenigingen of stichtingen is onverminderd groot, maar men aarzelt om bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen. Wellicht ligt er een oplossing door samen te werken op bestuurlijk vlak.

- De interesse voor het verenigingsleven ontstaat niet zomaar vanzelf, maar moet op een jonge leeftijd gestimuleerd worden. In zekere zin zou je kunnen zeggen dat opvoeding in gemeenschapszin een kernwaarde is van het verenigingsleven. Dat kan bijvoorbeeld door jongeren al op jonge leeftijd in te schakelen voor doe-taken binnen de verenigingen en stichtingen in het dorp. Maatschappelijke stages van middelbare scholieren, afstudeerstages van studenten van het HBO, maar ook de inzet van jongeren in het dorp voor doe-activiteiten bieden goede handvaten om jongeren op een jonge leeftijd bewust te maken van hun verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in het dorp.

- Wat betreft de accommodaties voor verenigingen en stichtingen is samenwerking tussen alle betrokken partijen in Grashoek een noodzaak. Specifieke problemen van een vereniging (zoals de hoogte van de gymzaal voor de volleybalclub) kunnen alleen in samenwerking met andere verenigingen en stichtingen, zoals het gemeenschapshuis De Ankerplaats, aangepakt en opgelost worden. Ook hier geldt: elkaar niet concurreren, maar win-win situaties opzoeken. Het feit dat privatiseren van accommodaties vaak leidt tot hogere kosten per verenigingslid, behoeft specifieke aandacht.

“Verenigingen bevorderen sociaal contact en saamhorigheid in Grashoek”

Van links naar rechts: Erik Mestrom, Heidi Theeuwen, Ger Spreeuwenberg

Ger Spreeuwenberg (voorzitter voetbalvereniging SV Grashoek), Heidi Theeuwen (bestuurslid Volleybalclub Grashoek) en Erik Mestrom (voorzitter Schutterij St. Urbanus) zijn het roerend met elkaar eens: de verenigingen in Grashoek zorgen voor sociaal contact tussen mensen, bieden jeugd en volwassenen de mogelijkheid om te leren hoe ze op een goede manier met elkaar kunnen omgaan in een groep of in teamverband en leveren dus in die zin grote 'sociale prestaties'. De verenigingen zoeken naar een goede balans tussen sportiviteit,

prestaties en recreatieve functies. Die balans moet je voortdurend opnieuw zoeken en waar maken. Zowel de voetbalvereniging als de volleybalclub hebben veel jeugdleden. Ook de schutterij heeft een groeiend aantal jeugdige leden en is de laatste jaren flink gegroeid in ledenaantal.

Wat je goed merkt is dat mensen het drukker krijgen en een steeds vollere agenda hebben. Daardoor hebben ze wel eens wat minder tijd voor vrijwilligerswerk in de vereniging, hoewel het tot op dit moment nog wel meevalt. Het is een uitdaging om iedereen bij de vereniging en de organisatie van de activiteiten te betrekken. Waar Grashoek wel mee te maken krijgt bij het voetballen en het volleyen, is de aanwas vanuit de jeugd. Het is steeds moeilijker om de teams vol te krijgen, met name bij de oudere jeugdteams bij het voetballen. Daarom is het erg belangrijk om de leden te binden aan de verenigingen. "Het is jammer als je jonge spelers verliest die het spelletje hartstikke goed kennen. Vroeger was dat onmogelijk. Iemand die goed kon voetballen en op zondag applaus kreeg, stopte zeker niet met voetballen. Nu hebben jongeren een drukke agenda en maken andere afwegingen." De enige manier om de aanwas van onderop te stimuleren is ervoor te zorgen dat er voldoende jonge mensen in Grashoek blijven wonen of zich hier vestigen. Daar speelt de gemeente een belangrijke rol in, om het voor starters op de woningmarkt mogelijk te maken zich te vestigen in Grashoek. Daarnaast moeten de besturen goed hun best doen om de leden aan de vereniging te binden. Dat vraagt om een flexibele instelling naar de leden toe en vooral dat je goed luistert naar wat de leden willen. Dat geldt zeker voor de jeugd: goed luisteren naar de wensen van de jeugd en iets met hun ideeën doen is een van de belangrijkste manieren om ze te binden aan de vereniging. "Als je niet goed luistert naar de jeugd, ben je ze zo kwijt."

De verenigingen met jeugdleden vissen allemaal in dezelfde vijver om voldoende jeugdleden te krijgen en te houden. Dat geldt bijvoorbeeld voor de voetbalvereniging, de volleybalclub, Jong Nederland en de fanfare. Daarom zou het goed zijn wanneer de verenigingen regelmatig met elkaar overleggen over hoe ze kunnen samenwerken om de verenigingen zo sterk mogelijk te houden. Dit jaar hebben de voetbalvereniging en de volleybalclub voor het eerste samen de seizoensafsluiting georganiseerd. Dat was een groot succes voor alle partijen, zowel voor de jeugd, als voor de ouders

en de verenigingen. Ook samenwerken op het gebied van accommodaties zou een goede zaak zijn, zeker omdat er in feite sprake is van gesplitste ligging van belangrijke accommodaties, zoals De Ankerplaats en de accommodaties bij het voetbalterrein. Bij samenwerking kun je ook kijken naar clubs in dezelfde branche buiten het dorp. Dat heeft voor- en nadelen. Soms is die samenwerking nodig om een team in stand te kunnen houden, maar tegelijkertijd lever je in op het gebied van saamhorigheid in het dorp. De

verwachting is dat veel ouders afhaken, wanneer de kinderen zouden moeten gaan sporten in een ander dorp, omdat in het eigen dorp het team niet groot genoeg meer is om in stand te houden. De saamhorigheid in het dorp zou dan verdwijnen en dat is een adering voor het dorp. “Dus moet je met elkaar bespreken hoe je de BV Grashoek in stand houdt en of je als verenigingen kiest voor concurrentie met elkaar of samenwerking en hoe je dat dan doet. Daarvoor is een regelmatig verenigingsoverleg noodzakelijk.”

Ook de schutterij is voorstander van samenwerking tussen verenigingen, bijvoorbeeld om een dorpsfeest te organiseren. Het nieuwe dorpsplein biedt daar goede mogelijkheden voor. Maar ook heel praktische samenwerking, bijvoorbeeld dat Jong Nederland de bar draait bij de schutterij zodat de leden van de schutterij zelf de handen vrij hebben om van de receptie te kunnen genieten. Samenwerking tussen het trommelkorps van de schutterij en de drumband zou ook goed zijn, maar helaas komt dat nog niet van de grond.

Voor zover de verenigingen te maken hebben met de gemeente, zijn ze tevreden over hoe de samenwerking gaat. Bij de voetbalvereniging is de privatisering in volle gang. Dit betekent dat de vereniging zelf voor onderhoud en gras maaien gaat zorgen. Ook speelt de discussie over het aantal voetbalvelden dat nodig is voor de voetbalvereniging. Duidelijk is dat de eigen verantwoordelijkheid van de verenigingen groter wordt. Wat wel belangrijk is, is dat de gemeente actiever wordt op het gebied van woningbouw voor jongeren in de kleinere kernen. Daar zou de gemeente een sterkere rol in moeten pakken. Het gaat er met name om Grashoek aantrekkelijker te maken voor de generatie tussen pakweg 18 en 30 jaar. Want die zorgen voor aanwas, waardoor ook de verenigingen die met jeugd werken, voldoende nieuwe leden kunnen krijgen. “De verenigingen kunnen heel goed zorgen voor sociale cohesie in het dorp, dat is geen enkel probleem. Voor het kunnen bouwen van starterswoningen hebben we de gemeente nodig.” Met die conclusie sluiten we het gesprek af .

2. Huisvesting

Mensen die in Grashoek wonen, zijn erg gehecht aan hun dorp. De meeste inwoners willen graag zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving blijven wonen.

- Zowel jongeren als ouderen hebben behoefte aan betaalbare woningen. Dit geldt voor huurwoningen én koopwoningen. De huren van de Vlaswiek zijn momenteel te hoog voor de doelgroep senioren.
- Nieuwbouw moet steeds op maat zijn, een antwoord zijn op de behoeften van de inwoners en kandidaat huurders of kopers. In de structuurvisie zijn de beoogde nieuwbouwlocaties opgenomen. Bij nieuwbouw moet goed gelet worden op de inpassing in de omgeving en de relatie met economische bedrijvigheid in de directe omgeving. De nieuwbouwlocaties hebben een kleinschalig karakter.
- Nieuwe woningen moeten leeftijdbestendig en duurzaam gebouwd worden.
- De betaalbaarheid van een nieuwe woning wordt sterk bepaald door de prijs van de grond. Bouwgrond moet betaalbaar zijn. Ook dienen leaseconstructies onderzocht te worden.
- Met het programma Blijvend Thuis in Eigen Huis (BTEH) kunnen mensen die al een huis hebben, onderzoeken of hun woning leeftijdbestendig is, d.w.z. of zij er tot op hoge leeftijd op een goede manier in kunnen blijven wonen. Eventuele aanpassing van woningen moet tijdig plaatsvinden.
- Splitsing van (te) grote woningen dient makkelijker mogelijk te worden.
- Onderzocht moet worden of er behoefte is aan kleinschalige vormen van gezamenlijke huisvesting en of die realiseerbaar zijn.
- Het woningtoewijzingsbeleid van Wonen Limburg biedt (te) weinig kansen voor de inwoners uit Grashoek zelf. Onderzocht moet worden of een voorkeursbeleid voor inwoners van Grashoek bij woningtoewijzing mogelijk is.
- Wanneer in de buurt de leefomgeving door verschillen in gedrag tussen groepen inwoners onder druk komt te staan, verdient dat onderwerp speciale aandacht.

- De kerk heeft als gebouw een belangrijke waarde voor het dorp. Wanneer op termijn het gebouw niet meer gebruikt zou worden voor specifiek kerkelijke functies, dan dient onderzocht te worden of een andere bestemming haalbaar is. Dat kan een maatschappelijke functie zijn, maar ook een woonfunctie. Historisch-cultureel waardevolle gebouwen moeten behouden worden.

3. Voorzieningen

- Regelmatig wordt de wens geuit dat een huisarts ook een spreekuur in het gemeenschapshuis houdt.
- Ook spreken diverse inwoners de wens uit dat er een soort van minimarkt komt in het dorp voor de dagelijkse boodschappen. Tegelijkertijd is men ook zo reëel om vragen te stellen bij de economische haalbaarheid van zo'n initiatief.
- Wat betreft het openbaar vervoer leven er wensen voor een rechtstreekse busverbinding met het station Horst Sevenum en met het Dendron college. Ook een busverbinding naar Panningen, aansluitend op de schooltijden, is een nader onderzoek waard. Waarbij aangetekend dient te worden dat jongeren zelf aangeven dat fietsen voor hen geen probleem is! Alle vervoersvraagstukken kunnen het beste opgepakt worden in gezamenlijk overleg met Beringe en Koningslust. Ook de gemeente speelt bij dit onderwerp een belangrijke rol.
- Het dorpsvervoer dat momenteel in samenwerking met Beringe en Koningslust geëxploiteerd wordt, is een goede voorziening voor ouderen en mensen met beperkingen. Indien mogelijk moet het nieuw te ontwikkelen vervoerssysteem van provincie/gemeenten hier goed op aansluiten. Denk aan het inzetten van een 'wensbus'.
- Nieuwe voorzieningen moeten bij voorkeur in of nabij het gemeenschapshuis ontwikkeld worden. Het gemeenschapshuis is immers het kloppend hart van het dorp voor ontmoetingen, recreatieve en culturele activiteiten, welzijn en dienstverlening.

“Grashoek is er de laatste tien jaar hard op vooruitgegaan”

Van links naar rechts: Jan Strik, Grad Drissen, Frans van Lier

“Ik denk dat een aantal ouderen die vroeger uit Grashoek zijn vertrokken naar Panningen, nu misschien wel hier zouden blijven wonen, als ze het nog een keer over konden doen”. Aldus Frans van Lier (voorzitter KBO), Grad Drissen (Kernteam Wonen Welzijn Zorg, Dorpsdagvoorziening en Ouderenvervoer Grashoek-Beringe-Koningslust) en Jan Strik (Dorpsdagvoorziening, Kernteam WWZ en Kerkbestuur). Het is de laatste 10, 15 jaar hard vooruitgegaan op het gebied van leefbaarheid voor senioren in

Grashoek. Mensen voelen zich thuis in Grashoek, ze kennen elkaar, er is aandacht voor iedereen, men groet elkaar op straat, en er is een binding met het dorp. “Er zijn zelfs ouderen die naar Panningen zijn verhuisd, maar hier aan de dorpsdagvoorziening deelnemen. Ze vinden dat de mooiste dag van de week. De dorpsdagvoorziening zorgt voor binding met het dorp.” Daarnaast zijn er ook veel ouderen die zich wel thuis voelen in het dorp, maar geen sterke binding hebben met verenigingen e.d. Zij hebben een drukke agenda en nog veel te doen en willen bijvoorbeeld nog geen lid worden van de KBO. Er is veel te doen voor ouderen in het dorp. Sinds 2003 is er veel veranderd in Grashoek: nieuwe projecten zoals eetpunt, dorpsdagvoorziening, ouderenvervoer, loketfunctie, vernieuwd dorpshart met speeltoestellen, beugelbaan en jeu de boulesbaan, naast het aanbod van talloze verenigingen.

Een punt van aandacht voor de toekomst is het contact met andere dorpen in de omgeving, zoals Panningen. Er is weliswaar een stichting voor ‘ouderenvervoer GBK’ die de dorpsbus exploiteert, maar de vraag is of dat voor de toekomst voldoende is. De dorpsbus die nu rijdt voor ouderen uit Grashoek, Koningslust en Beringe, is een erg goed initiatief. De vraag is of ze in de toekomst voldoende capaciteit hebben om vaker mensen te vervoeren naar bijvoorbeeld Panningen. Daarvoor is verbetering van het openbaar vervoer een noodzaak. Een ander aandachtspunt is de vraag hoe je al die nieuwe voorzieningen juridisch organiseert. Het werk wordt allemaal gedaan door vrijwilligers en het is niet helemaal duidelijk hoe de aansprakelijkheid geregeld is als er iets gebeurt. De gemeente heeft wel een collectieve vrijwilligersverzekering afgesloten voor dit soort initiatieven, maar dekt die alle risico’s? Ook het vinden van voldoende mensen die al deze nieuwe initiatieven willen ‘besturen’, is een aandachtspunt. Dat geldt trouwens ook voor het vinden van nieuwe bestuursleden voor de verenigingen. Het nemen van verantwoordelijkheid valt de mensen erg zwaar, terwijl ze wel heel goed weten dat er wel mensen moeten zijn die de kar trekken. Op dit moment zijn het veel dezelfde mensen die steeds de kar trekken. Hoe gaat dat over vijf jaar? Van de andere kant willen Grad, Jan en Frans ook niet al te pessimistisch zijn: “Je ziet in de praktijk vaak, dat wanneer een voorzitter stopt, er iemand opstaat die zegt: Ik ga die kar wel trekken. Soms zijn dat ook totaal nieuwe gezichten.”

Het verdwijnen van de pinautomaat houdt de gemoederen ook sterk bezig. Er is een hele groep inwoners die ook wel elders kunnen pinnen. “Het meeste contante geld wordt toch niet in Grashoek uitgegeven, maar elders, bijvoorbeeld in Panningen. Dan kun je ook net zo goed daar pinnen.” Maar met name voor de mensen die niet meer zo mobiel zijn en nauwelijks buiten het dorp komen, is een pinautomaat in het gemeenschapshuis wel erg handig.

Iets wat nog veel beter kan in Grashoek, is het informeren van elkaar over nieuwe en bestaande initiatieven waar mensen gebruik van kunnen maken. Zo was het bijvoorbeeld nauwelijks bekend dat sinds kort een keer in de week de apotheek uit Panningen medicijnen in het dorp bezorgt, met een busje bij de Ankerplaats. ‘Communicatie en informatie’ zijn ontzettend belangrijk, aldus Jan, Frans en Grad. Als er voorzieningen zijn, moeten ze ook bekend zijn bij de mensen. Sommige mensen weten bijvoorbeeld niet wat het Kernteam Wonen Welzijn Zorg is, terwijl dat al 13 jaar actief is in het dorp. Dat is ontzettend jammer. Een dorpswebsite zou misschien een goed hulpmiddel zijn. Maar daar heb je wel iemand voor nodig die alle nieuws ook steeds plaatst en bijhoudt. Een goede dorpswebsite zou het ook voor mensen van buiten Grashoek die iets willen weten over het dorp, gemakkelijker maken om te weten wat het dorp allemaal te bieden heeft. Want ook heel veel ouderen werken nu al met de computer en over pakweg tien jaar kan bijna iedereen met een computer overweg. Aan het eind van het gesprek komen we op het thema ‘een kleine winkel in Grashoek voor de dagelijkse boodschappen’. Dat zou een mooie ontwikkeling zijn. Maar het moet wel haalbaar zijn. Er zijn voorbeelden, bijvoorbeeld net over de grens in Duitsland, waar een ondernemer samen met inwoners van een relatief klein dorp een winkel runt, die heel goed loopt. Je zou kunnen denken aan een combinatie van buurtwinkel met streekproducten. Belangrijk is wel dat de inwoners van Grashoek vooraf meedenken over opzet en concept van de winkel. En dat ze eventueel aandelen kopen om de start van de winkel mogelijk te maken. Iets om met een groepje mensen op te pakken?!

4. Jongeren

In de korte filmpjes die Wilde Plannen TV heeft gemaakt met Grashoekse jongeren over 'leven in Grashoek' blijkt dat de jongeren zich over het algemeen thuis voelen in het dorp. Ze zijn gehecht aan de sfeer, hun vrienden, de buurt, de kermis, de verenigingen en het 'sociale klimaat'.

Uiteraard is het erg belangrijk dat jongeren zich thuis voelen in hun dorp. De filmpjes zijn te zien op www.wildeplannen.tv

Tijdens een gesprek met alle jongeren die meegewerkt hebben aan de filmpjes, zijn de wensen en ideeën van de jongeren voor verbetering van de leefbaarheid besproken. Voor jongeren zijn de volgende activiteiten en voorzieningen van belang:

- Een aantrekkelijk dorpsplein, in het hart van het dorp. Met de realisatie van het nieuwe dorpshart wordt deze wens werkelijkheid. Hopelijk wordt het nieuwe dorpshart van Grashoek een ontmoetingsplek voor iedereen, ook voor jongeren.
- Een goede hangplek. Waarschijnlijk is er in het nieuwe dorpshart ergens wel een plek waar jongeren zich kunnen verzamelen en waar een goede mix is van 'privacy' en tegelijkertijd het gevoel hebben dat je onderdeel uitmaakt van de Grashoekse gemeenschap.
- Skatebaan: een wens die regelmatig terugkeert in de gesprekken met jongeren. Hoewel het gebruik ervan wisselend is, is er steeds een groep jongeren die graag gebruik maakt van een dergelijke voorziening. Jongeren vinden het zelf belangrijk dat de skatebaan niet te ver van het centrum weg ligt (niet meer dan 500 meter), bijvoorbeeld bij het voetbalveld, naast de Brem, bij het schoolplein of in de Eikenhof. Een goede verlichting is wel belangrijk.
- Een panna voetbal kooi zou een mooie aanwinst zijn voor de Grashoekse jeugd.
- Voor jongeren is het belangrijk dat er regelmatig aantrekkelijke activiteiten in het dorp plaatsvinden. Als mogelijkheden worden genoemd: muziekactiviteiten, film, biljarten, darten, dorpsfeest, feestavond. Jongeren zijn bereid om bij de organisatie hiervan te helpen.
- De kiëten in Grashoek functioneren goed en hebben een belangrijke ontmoetingsfunctie voor jongeren. Toezicht van de ouders is belangrijk.

“Het kerkgebouw is het middelpunt van het dorp en mag niet verdwijnen”.

Leden Jong Nederland Grashoek

In een gesprek met een tiental jeugdleden van Jong Nederland komen de meningen van deze groep jeugd over Grashoek duidelijk op tafel. Grashoek is voor de meeste jongeren een aantrekkelijk dorp om in te wonen vanwege de rust, ruimte en het dorpsgevoel 'ons-kent-ons-gevoel'. Ook zijn er in Grashoek veel verenigingen die een ruim aanbod aan activiteiten organiseren. Sommige jongeren zouden nog wel een tennisvereniging erbij willen hebben om vooral in de zomer een balletje te kunnen slaan. Dat verenigingen een belangrijke plaats innemen in het leven van de jeugd, blijkt wel uit het feit dat ze later ook graag als vrijwilliger iets willen doen voor een vereniging. Dat geldt vooral voor de jongeren van wie de ouders ook al actief zijn in het verenigingsleven. De liefde voor het verenigingsleven wordt blijkbaar met de paplepel ingegeven. Opvallend is dat de jeugd een uitgesproken mening heeft over de kerk. Dat gebouw mag nooit verdwijnen uit Grashoek. Het is het middelpunt van het dorp. “Een dorp zonder kerk is geen dorp”, zo geven verschillende jongeren aan. Misschien moet de kerk op termijn wel een andere functie krijgen, bijvoorbeeld appartementen. Geen van de jongeren wil er een discotheek, zalencomplex of gymzaal van maken.

Wensen zijn er natuurlijk ook. Zoals een kleine winkel voor de dagelijkse boodschappen, en een betere aansluiting op openbaar vervoer, met name richting Eindhoven en Horst. Ook mist de jeugd een grote activiteit of feest in Grashoek: “Het is belangrijk dat mensen in het dorp gezamenlijk iets doen, want dat maakt Grashoek juist sterk. In grotere plaatsen ken je de mensen uit je straat niet eens meer en dat mag in Grashoek niet gebeuren”.

Loed Gielen van Jong Nederland en Nicol Verlinden van het Oranjecomité denken dat de jeugd ook andere interesses krijgt waarin de verenigingen in Grashoek niet voorzien. Denk aan vormen van muziek en sport, zoals drumstel bespelen, basgitaar, viool, of turnen, dansen, judo. Daarvoor gaat de jeugd naar Panningen of naar andere dorpen. 30 Jaar geleden waren alle jongeren lid van een of meerdere verenigingen in Grashoek. “In die tijd waren er in Grashoek geen tien jongeren te vinden die deelnamen aan activiteiten buiten Grashoek. Alleen zwemmen deden we buiten het dorp.” Nu nemen een aantal jongeren ook deel aan activiteiten buiten het dorp, omdat de verenigingen

in Grashoek (noodgedwongen) een beperkt aanbod hebben. Ook voor peuters en kleuters is het aanbod beperkt. Overigens wordt de kleutergym druk bezocht en daar doen zelfs enkele kleuters uit Koningslust aan mee!

Als je actief bent voor verenigingen, is het ook belangrijk dat je er zelf plezier aan hebt, aldus Loed en Nicol. Je moet niet teveel terug verwachten, maar vooral je eigen lol er aan hebben. “Binnen Jong Nederland zijn we overgestapt naar een nieuwe structuur, met een penningmeester, een secretaris en een aantal bestuursleden die ieder specifieke taken hebben binnen de vereniging”, aldus Loed. Jongeren zijn wel te porren om zich in te zetten voor activiteiten, maar niet voor een ‘officieel’ bestuur. “Door te werken met een bestuur dat eigenlijk functioneert als een soort activiteitencommissie, maak je het voor de jongere leiding aantrekkelijk om zich in te zetten voor de vereniging. Het secretariaat functioneert als aanspreekpunt van de vereniging.” Nicol vindt het ook belangrijk dat verantwoordelijkheden goed verdeeld zijn en dat iedereen weet wat zijn of haar taak is binnen de vereniging. “Zo werken we ook bij het Oranjecomité: iedereen kent zijn taken en naderhand als de activiteit er op zit, bespreken we alles goed na en leren we van elkaar”. Volgens Loed en Nicol is het belangrijk voor de toekomst dat Grashoek iets eigens heeft. Vroeger waren er herfstfeesten en later de zeskamp. Dat versterkte het gevoel van saamhorigheid. Om te voorkomen dat het dorp uiteenvalt in groepjes en individuen, moet iedereen in het dorp goed samenwerken. Het nieuwe dorpsplein biedt een grote kans om samen weer een dorpsactiviteit te organiseren. Bijvoorbeeld een jeugdzeskamp en 's avonds iets voor de oudere inwoners. Loed en Nicol vinden het ook belangrijk dat mensen die nog niet zo lang in Grashoek wonen, actief betrokken worden bij de activiteiten in het dorp. Dat vraagt om een open houding van de mensen die al langer in Grashoek wonen. Het is soms moeilijk om je als nieuwkomer in Grashoek ertussen te mengen. Terwijl het gevoel van ‘samen Grashoek’ er wel degelijk is.

Loed Gielen

Nicol Verlinden

5. De jongste jeugd (leeftijd basisschool en jonger)

Ook de jeugd van 0 – 13 jaar maakt onderdeel uit van de Grashoekse gemeenschap. De ontwikkeling van de talenten van de jonge kinderen is niet alleen een verantwoordelijkheid voor ouders en basisschool, maar voor het hele dorp. “Je hebt een heel dorp nodig om een kind op te voeden”, is een bekend gezegde. Voor Grashoek zijn de volgende punten van belang:

- Peuterspeelzaal en kinderopvang zijn belangrijke voorzieningen voor de jongste jeugd van Grashoek en moeten behouden blijven.
- In de Buitenschoolse Opvang (BSO) moet de samenwerking met ouders en verenigingen gestimuleerd worden. Verenigingen spelen een belangrijke rol bij het opgroeien en opvoeden van de jeugd.
- Buitenspeelplekken voor kinderen in de omgeving van de BSO zijn belangrijk. Het nieuwe dorpshart biedt hier veel mogelijkheden.
- Culturele en creatieve activiteiten voor kinderen zijn belangrijk. PadXpress biedt hier diverse mogelijkheden, ook om met lokale talenten aan de slag te gaan. Op deze activiteiten mag geen ‘diplomadruk’ liggen. Creativiteit (ook muziek maken) heeft een eigen waarde voor kinderen, los van het behalen van eventuele diploma’s.
- Het vervoer van kinderen die willen deelnemen aan een activiteit in een andere (grotere) kern, is problematisch. Wellicht dat in de toekomst een ‘wensbus’ hier een oplossing kan bieden.

6. School

Het basisonderwijs heeft een belangrijke functie bij de talentontwikkeling van de Grashoekse jeugd. Uitgangspunt is dat Grashoek een eigen basisschool houdt, waar kwalitatief goed onderwijs gegeven wordt en waar kinderen hun talenten maximaal kunnen ontplooiën. De school levert ook een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in het dorp als een van de kristallisatiepunten (naast gemeenschapshuis en verenigingsaccommodaties) waar mensen elkaar ontmoeten en waar gesprekken plaatsvinden over de onderwerpen die voor Grashoek van belang zijn.

In de dorpsgesprekken zijn de volgende punten genoemd die voor de school van belang zijn:

- De school moet blijven en levert een essentiële bijdrage aan de leefbaarheid van Grashoek.
- Een van de belangrijkste punten is dat kinderen zich thuis voelen op school en graag naar school gaan. Dat betekent dat er een veilige sfeer moet zijn en dat er sprake moet zijn van een ‘waarderende’ manier van omgaan met elkaar.
- Om nieuwe ouders wegwijs te maken op school, zou je die kunnen koppelen aan ouders die ‘de weg al kennen’. Dat schept ook banden tussen ouders.
- De school heeft een belangrijke functie om kinderen wegwijs te maken in de geschiedenis van Grashoek en haar omgeving. De geschiedenis van Grashoek is nauw verweven met ‘grote gebeurtenissen’ in de bredere wereld. De historische werkgroep kan hier een rol in vervullen.
- De band tussen school en verenigingen kan sterker worden. Denk ook aan combinaties voor culturele, recreatieve en sportieve talentontwikkeling.

7. Ondernemers

De meeste inwoners van Grashoek die buitenshuis werken, zijn werkzaam in de commerciële dienstverlening buiten het dorp, in een van de grotere kernen of steden in de omgeving. Maar ook de landbouwsector in Grashoek verschaft (seizoensgebonden) werk aan een relatief groot aantal inwoners, onder wie veel vrouwen, jongeren en buitenlandse werknemers.

Daarnaast is er in Grashoek een groep ondernemers die werkt in de recreatieve en dienstverlenende sectoren. Belangrijk is dat ondernemers meer gaan samenwerken om gezamenlijk het belang van economische bedrijvigheid in Grashoek te promoten. Ook

kunnen zij van elkaar leren hoe je in de huidige tijd duurzaam kunt ondernemen, d.w.z. rekening kunt houden met milieu, productieomstandigheden, veiligheid van producten enz.

Uit de dorpsgesprekken met ondernemers kwamen de volgende punten naar voren:

- De economische ontwikkelingen dwingen bedrijven vaak om uit te breiden of om te stoppen, of om te schakelen op andere bedrijvigheid. De schaalvergroting in met name land- en tuinbouw gaat nog steeds door, hoewel er ook steeds meer nieuwe kleinschalige initiatieven van de grond komen, gericht op 'nichemarkten'.
- De schaalvergroting in de productiebedrijven in de land- en tuinbouw maakt dat kleinere bedrijven in deze sector moeilijk kunnen mee-concurreren op de markt.
- Wanneer bedrijven om economische redenen moeten uitbreiden of intensiveren, leidt dat vaak tot spanningen met de mensen die in de buurt van deze bedrijven wonen en zelf geen bedrijf hebben. Gebrek aan wederzijdse kennis van het waarom van de ontwikkelingen en wat dat betekent voor de burens, leidt tot onbegrip. Initiatieven als open dagen en bij elkaar in de keukens kijken kunnen dit onbegrip wegnemen.
- In de recreatieve en dienstverlenende sectoren (bijvoorbeeld horeca) is een nauwe samenwerking tussen alle ondernemers in Grashoek wenselijk. Gezamenlijk kunnen zij Grashoek als attractieve verblijf- en pleisterplaats op de kaart zetten, bijvoorbeeld met arrangementen die de sterke kanten van de bedrijven onderling verbinden en verknopen. Het initiatief hiervoor ligt bij de ondernemers zelf.
- In Grashoek moet meer ruimte komen voor kleine detailhandel aan huis. Gericht op nichemarkten. Het hebben van een kleinschalig bedrijf aan huis moet mogelijk zijn. Vergelijkbaar met de bedrijvigheid aan de Helenaveenseweg.
- Economische bedrijvigheid is goed voor de ontwikkeling van Grashoek als leefbare gemeenschap. Niet alleen op het gebied voor werkgelegenheid en inkomsten, maar ook om de sponsoring van het verenigingsleven door de Grashoekse bedrijven in stand te houden.

“Bedrijvigheid is leefbaarheid”

Ondernemers Grashoek

Ondernemers uit Grashoek vinden er geen doekjes om: volgens hen is economische bedrijvigheid hetzelfde als leefbaarheid. Volgens Ruud Teeuwen, Bas Engelen, Louis Beumers, Paul Geurts, Jac Driessen, Hans Maessen en Peter Neessen was het zo afgelopen met de leefbaarheid, als er geen economische bedrijvigheid was. Als er te veel ondernemers moeten afhaken, gaat dat volgens hen direct ten koste van de leefbaarheid in Grashoek. Jammer genoeg is de financiële en maatschappelijke waardering voor een groot aantal werkers in de agrarische sector beneden de maat terwijl ze wel een grote bijdrage leveren aan de leefbaarheid. “Ik ben strijdbaar geboren en ik zal doorgaan totdat ze me platleggen, maar het is schandalig waar we als agrarische sector mee worden afgescheept”, aldus een van de deelnemers aan het gesprek. In het gesprek met deze Grashoekse ondernemers passeren diverse onderwerpen de revue: de verstandhouding met burens, dorp en gemeente, de schaalvergroting in de land- en tuinbouw en de toekomstmogelijkheden in de sector.

Het is niet gemakkelijk om in 2014 een agrarisch of een aanverwant bedrijf te runnen in het buitengebied. Ondernemers hebben te maken met veel invloed en beperkende maatregelen van de overheid. “Die regels worden alleen maar strenger. Uiteraard moeten we in principe voldoen aan de maatschappelijke eisen, maar als de kosten van de bedrijfsvoering daardoor zo hoog worden dat we geen boterham meer kunnen verdienen, dan vinden we dat regelgeving doorslaat. De vraag is of de maatschappij dat wil, dat we allemaal met ons bedrijf stoppen.” De overheid zou de regelgeving ook andersom moeten toepassen. Als men vindt dat bedrijven 250 meter van de bebouwde woonomgeving moeten afliggen, dan zou je ook kunnen zeggen: zorg dat woningen in het buitengebied minstens 250 meter van de bedrijven verwijderd liggen. De generatie die al langer in het buitengebied woont, is niet vervelend, maar wel degenen die van buitenaf in het buitengebied komen wonen en verder niets met het Grashoekse leven te maken willen hebben. “Daar moeten ze de ambtenaren op af sturen en niet op de bestaande bedrijven. Als je hier ’s avonds een kanon afschiet om vogels te verjagen die je voer verpesten met hun poep, dan krijg je meteen telefoon of je dat kanon wilt uitzetten.” Een gevolg is dat bedrijven die goed draaien, de woningen die in de

buurt vrijkomen, opkopen. Maar dat is eigenlijk de omgekeerde wereld! Je moet als overheid keuzes durven maken voor gebieden waar bedrijven zich wel kunnen ontwikkelen en gebieden waar het wonen voorop staat. Dat gebeurt nu te weinig.

Wat betreft de toekomst van het ondernemen in Grashoek: volgens de ondernemers zullen er steeds minder bedrijven overblijven. Welke dat zijn? Dat hangt van vele factoren af. Is het bedrijf rendabel, zijn er geschikte opvolgers, welke eisen worden er gesteld aan de ondernemers, worden er niet te veel regels gesteld voor de bedrijfsvoering, concurrentiekracht met het buitenland, zijn er ontwikkelingsmogelijkheden enz. Je moet je iedere 5 à 7 jaar herbezinnen op wat je aan het doen bent. Geen enkel bedrijf heeft 20 jaar geleden voorzien, wat ze nu zijn. Dus ver in de toekomst kijken is lastig. "We mogen blij zijn als er in de toekomst mensen zijn die het werk doen wat wij nu doen. De regels worden zo streng dat een opvolger zegt: Bekijk het, ik ga bij een baas werken van acht tot vijf, in plaats van 80 uur op dit bedrijf." Het grootste probleem van agrarisch Nederland wordt de opvolging. De kennis die nodig is om een bedrijf te runnen wordt ook steeds breder. In je eentje kun je bijna geen bedrijf meer managen, er zijn verschillende specialisten nodig op één bedrijf.

Je probeert als ondernemers een goede verstandhouding met de buurt te houden. Maar als je een vergunning aanvraagt om uit te breiden, krijg je toch vaak te maken met bezwaren. Met de mensen die in de dorpskern wonen, heb je minder te maken. Wel met de verenigingen. Wij zijn als ondernemers regelmatig sponsor van verenigingen en grotere activiteiten. Dat doen we graag, hoewel we af en toe ook wel flink de balen hebben, als er een poos later bezwaar wordt aangetekend tegen een vergunningaanvraag. "Dan denken we wel eens: Klop maar eens aan bij degenen die bezwaar maken. Maar dat gevoel is maar tijdelijk, want we snappen ook wel dat het zo niet werkt." De ondernemers doen bewust veel aan PR en doen dat ook graag. Ze ontvangen regelmatig groepen mensen op het bedrijf, kinderen, families, scholen, verenigingen, open dagen enz., maar als er een keer ergens wat fout gaat of als één ondernemer over de schreef gaat, is al dat werk aan een positieve beeldvorming voor niets geweest. Dan kom je gelijk als sector negatief in de publiciteit. Dat is jammer want de overgrote meerderheid van het publiek is positief over de sector. "We geven de moed niet op", klinkt het eenstemmig uit de monden van deze ondernemers!

Een punt dat tijdens het gesprek regelmatig aan de orde komt, is de relatie tussen ondernemers en de gemeente. Dat loopt niet altijd even soepel. De ondernemers zouden graag een meer open en positieve opstelling van de gemeente zien, maar verwachten niet dat dat gaat gebeuren. "Er worden gewoon een x aantal eisen op tafel gelegd en daar heb je aan te voldoen, anders heb je pech. En alles wat we doen, is openbaar, er worden foto's geknipt en morgen sta je in de krant bij wijze van spreken." Je proeft ook angst bij de gemeenteambtenaren om mee te werken aan vergunningen. Zelfs als je aanvraag voldoet aan alle voorwaarden, zijn ze bang om een vergunning te verlenen omdat er misschien iemand in de buurt bezwaren gaat maken. Ambtenaren hebben wat dat betreft te veel te zeggen. "Jaren geleden heeft de gemeente naar buiten gebracht dat ze een ondernemersvriendelijke gemeente is. In de praktijk merken wij dat dat helemaal niet zo is. Er is weinig affiniteit met de agrarische wereld." Een open gesprek met de gemeente over dit onderwerp willen de ondernemers best voeren, maar dan moet het wel een eerlijk gesprek zijn waarbij men zich niet achter elkaar verschuilt. "Soms is het een afschuifstelsel waarbij het van de een naar de ander gaat totdat je niemand meer over hebt die de verantwoordelijkheid durft te nemen. Daar zit de zwakte van de gemeente."

Voor de toekomst van Grashoek is het erg belangrijk dat er voldoende jeugd blijft in het dorp. De faciliteiten zijn er allemaal, het nieuwe dorpsplein is mooi geworden, maar nu komt het erop aan dat de jeugd in het dorp blijft, en dat er jonge mensen bij komen. En de economie is belangrijk. Economie bepaalt de vooruitgang, zorgt voor werkgelegenheid. Dat is vroeger zo geweest en dat is nog altijd zo. Met deze conclusie wordt het gesprek afgerond.

8. Veiligheid en verkeer

De verkeersveiligheid blijft een voortdurend aandachtspunt voor Grashoek. Met name het zware verkeer en de veiligheid van fietsers blijven aandacht vragen. In de toekomst zal het toenemende gebruik van rollators en scootmobielen of rolstoelen een extra punt van aandacht zijn. In de dorpsgesprekken kwamen de volgende zaken aan bod:

- Een goede verlichting van de wegen in het dorp en in de directe omgeving van de dorpskern is belangrijk voor de veiligheid van fietsers en voetgangers. Dit geldt met name voor de verbinding tussen dorpskern en voetbalveld.
- In het buitengebied is op een aantal plaatsen sprake van gevaarlijke wegkanten en berm. Dit vraagt om continue aandacht, omdat door zwaar landbouwverkeer en vrachtwagenverkeer fietsers en voetgangers/scootmobielen vaak moeten uitwijken naar de berm.
- Een betere afwikkeling van het zware vrachtverkeer rondom Grashoek heeft een grote prioriteit. Uitgangspunt is dat zwaar vrachtverkeer uit de dorpskern geweerd moet worden (behalve bij afleveren of ophalen van goederen).
- Een fietsvriendelijke route naar Panningen met een scheiding van autoverkeer en fietsverkeer is een wens die al langer bestaat.
- De bedrijven in het buitengebied zijn soms lastig bereikbaar voor leveranciers of voor vrachtverkeer dat producten van de bedrijven komt ophalen. Hier moet naar oplossingen op maat gekeken worden, die zowel recht doen aan de ondernemers als aan de veiligheid van (overige) weggebruikers.

9. Recreatie en horeca

Grashoek heeft veel potentie om zich te ontwikkelen tot een aantrekkelijk toeristisch gebied, zeker voor mensen die het dorp per fiets aandoen of gebruik maken van de recreatieve en kampeermogelijkheden in Grashoek en omgeving. Ook het nieuwe dorpsplein en de horeca aan dit plein bieden perspectief. Het fietsknooppuntensysteem en het knopenlopen hebben een positief effect op de ontdekking van Grashoek als een aangename oase in Peel en Maas. Om Grashoek en omgeving nog aantrekkelijker te maken kunnen onder andere de volgende acties dienen:

- Het thematisch fietsen en wandelen kan verder uitgebreid worden, door middel van arrangementen die ondernemers gezamenlijk aanbieden. Het nieuwe dorpsplein biedt veel mogelijkheden als uitvalsbasis of pleisterplaats voor wandelen en fietsen. Op het dorpsplein moet ook alle informatie over wat Grashoek te bieden heeft, beschikbaar zijn.
- De recreatieve mogelijkheden van Marisberg en Molenbeek kunnen nog beter benut worden.
- Een dorpsommetje dat een verbinding legt tussen dorpsplein en directe omgeving nodig uit tot meer bewegen en heeft dus ook een functie in het kader van gezond leven.

- De bewegwijzering naar Grashoek kan beter. Nu is het dorp vanaf een aantal invalshoeken moeilijk te vinden.
- Kleinschalige initiatieven die met specifieke activiteiten en horeca Grashoek op de kaart willen zetten (nichemarkten) moeten meer mogelijkheden krijgen om zich te vestigen en te ontplooiën.
- Veel van deze initiatieven moeten door ondernemers zelf opgepakt worden. Daarom is de oprichting van een ondernemersoverleg een goed idee.

10. Binding met het dorp

Inwoners van Grashoek hebben een sterke binding met het dorp. De vraag is hoe dit gevoel van ‘samen zijn we Grashoek’ naar de toekomst toe geborgd kan worden. Daarnaast zijn er ook een aantal groepen die zich minder sterk bij het dorp betrokken voelen. Dat kunnen mensen zijn die al langer in Grashoek wonen, maar ook nieuwkomers, zoals bijvoorbeeld arbeidsmigranten. De vraag is hoe de Grashoekse gemeenschap haar deuren wil open houden voor iedereen, met behoud van de eigen identiteit van ieder individu en groep van mensen. Een goed voorbeeld is de start van een Pools voetbalteam binnen de Grashoekse voetbalvereniging. Dat getuigt van een goede mix van behoud van eigen identiteit en erbij willen horen.

Om de ‘heelheid’ van het dorp naar de toekomst toe te handhaven en te verdiepen, zijn in de dorpsgesprekken onder meer de volgende suggesties gedaan:

- Handhaving van het eigen karakter van Grashoek: groen, natuur en rustige omgeving. De ‘groene beleving’ die de inwoners hebben bij hun dorp, moet gekoesterd worden.
- Op dit moment hebben de Poolse migranten en hun gezinnen weinig contact met andere inwoners van Grashoek. De verstandhouding is ‘goed, maar op afstand’. De vraag is hoe deze contacten verbeterd kunnen worden. De start van een Pools voetbalteam is een goed voorbeeld.
- Ook nieuwe bewoners van het buitengebied hebben weinig binding met het dorp. Het vermoeden (gebaseerd op eerdere ervaringen) is dat een actieve verwelcoming de band tussen deze nieuwe inwoners en het dorp snel kan versterken.
- Leefbaarheid begint met een goed burenccontact. ‘De keukentafel is er ook voor je burens’ zou een goed motto voor Grashoek kunnen worden.
- Wellicht hebben oudere mensen behoefte aan een inloopmogelijkheid op zondag in het gemeenschapshuis, tijdens de ochtenduren?
- Verenigingen worden uitgenodigd om hun gezamenlijke activiteitenkalender in ere te herstellen.
- Het zou goed zijn wanneer er in Grashoek een levendige dorpswebsite of facebookpagina komt om elkaar beter te kunnen informeren over wat er allemaal in het dorp gebeurt.
- Voor het buitengebied is de aanleg van snel internet een must. De digitale verbindingsmogelijkheden in het buitengebied zijn te beperkt.
- Het feit dat ondernemers zorgen voor werkgelegenheid in het dorp én voor de sponsoring van het verenigingsleven, levert een grote bijdrage aan het gevoel “Wij zijn samen Grashoek”.

“Grashoek telt heel veel mensen die hun stinkende best doen voor de leefbaarheid”

Van links naar rechts: Toos Manders, Tiny Theelen, Andrea Cruisberg

Het onderwerp leefbaarheid gaat Toos Manders, Tiny Theelen en Andrea Cruisberg echt aan het hart. Tiny is voorzitter van de Zonnebloem, Toos is actief in de Dorpsdagvoorziening, het Kernteam Wonen Welzijn Zorg en het Dorpsvervoer Grashoek-Beringe-Koningslust, en Andrea is bestuurslid en vice-voorzitter van Zij-Actief. Volgens alle drie de dames is het goed leven in Grashoek, zolang als je maar mobiel bent. Zodra je minder mobiel wordt, is het lastiger om op een dorp te wonen. Vandaar dat het initiatief van het dorpsvervoer van de grond is gekomen. Met de dorpsbus kunnen mensen die minder mobiel zijn toch overal komen waar ze naar toe moeten of willen, althans binnen Peel en Maas. Want de ervaring leert dat je niet iedere keer je kinderen wilt vragen om je overal naar toe te brengen. Bovendien wonen die niet altijd in de buurt en hebben ze ook recht op een eigen leven. Het is een vaststaand gegeven dat we in de toekomst steeds vaker een beroep zullen moeten doen op burens, vrienden en dorpsgenoten als we hulp nodig hebben. Het blijkt dat de mensen die gebruik maken van de dorpsbus soms aan de chauffeur vragen om mee naar binnen te gaan bij de huisarts om mee te luisteren. Dat getuigt van veel vertrouwen in deze chauffeurs.

De vraag is waar de grenzen van de inzet voor elkaar liggen binnen de gemeenschap. Het beroep om iets te doen voor elkaar zal immers alleen maar groter worden. Volgens Tiny, Andrea en Toos ligt de grens bij het ‘jezelf voorbijlopen’. “Als je agenda zo vol zit met zorgtaken, dat je geen tijd meer hebt voor jezelf, dan wreekt zich dat op termijn.” Wat je ook merkt is dat mensen het soms lastig vinden om hulp te vragen aan een ander. Van de andere kant zijn er soms ook mensen die het heel vanzelfsprekend vinden dat ze een beroep kunnen doen op een ander en die verontwaardigd zijn als je een keer neen zegt. Dat zijn de mensen die gewend zijn om te ‘consumeren’. “Maar de jongere generaties hebben heel goed in de gaten dat ze zelf moeten aanpakken en meer zelf moeten gaan regelen.”

In Grashoek heb je een heel palet aan voorzieningen voor mensen die ouder worden of die hulp nodig hebben. “De mensen die deelnemen aan de dagvoorziening, hebben het keidruk. Soms is het zelfs moeilijk om vanuit de Zonnebloem een afspraak met hen te maken. De deelnemers aan de dagvoorziening hebben iedere dag wat te doen en dat is natuurlijk een goede zaak.” Daarnaast heb je ook een groep mensen die geen behoefte hebben aan contact met anderen en die zie je nergens. Die zijn niet per definitie eenzaam, hoewel er ook in Grashoek beslist hier en daar mensen wonen die zich eenzaam voelen.

Soms kunnen mensen in Grashoek heel fel op elkaar reageren en commentaar hebben op anderen. Zowel Andrea alsook Toos en Tiny pleiten ervoor dat mensen meer begrip voor elkaar hebben en dat we niet te snel klaar staan met oordelen. “Misschien moeten we eens wat vaker tot tien tellen, voordat we met ons oordeel over iets voor de dag komen. Iets meer begrip en niet al te hard van stapel lopen zou toch wel fijn zijn.” Soms zijn er ook tegenstrijdige belangen en dan moet je toch met iedereen rekening houden. En soms verandert het gedrag van mensen door een ziekte of aandoening, en dan moet je dat accepteren en niet vreemd vinden en zeker mensen daar niet mee voor de gek houden.

Als het gaat om zelfsturing, dan zijn Toos, Tiny en Andrea heel duidelijk: je zet je in voor taken in de gemeenschap, omdat je er zelf ook iets voor terugkrijgt, er moet sprake zijn van wederkerigheid. Dat heeft vooral te maken met waardering en positieve kritiek, zowel vanuit het dorp als vanuit de gemeente. “De theorie van zelfsturing is erg goed, want de dorpen weten het beste wat goed voor hen is. Maar in de praktijk zegt de gemeente soms te snel dat iets niet kan of niet betaalbaar is zonder dat ze eerst goed naar de inhoud van een plan kijken. Dat verkleint het enthousiasme wel eens. Ondersteuning is heel belangrijk, niet alleen in de vorm van geld. De gemeente hoeft niet bang te zijn dat we ‘overvragen’, daar zijn we nuchter genoeg voor.” Gelukkig zijn er ook genoeg voorbeelden te noemen waar de samenwerking tussen Grashoek en gemeente heel goed verlopen is. Denk bijvoorbeeld aan de dorpsdagvoorziening en het nieuwe dorpschart. Zelfsturing vraagt niet alleen om veranderingen in de houding van inwoners van Grashoek, maar zeker ook om een andere opstelling van ambtenaren en politiek. Gelukkig zijn we in Peel en Maas al een heel eind op de goede weg, aldus Andrea, Tiny en Toos.

11. Relatie met gemeente

Tijdens de dorpsgesprekken is de relatie tussen gemeente en Grashoek regelmatig aan de orde geweest. Bij het werken aan leefbaarheid komt de dorpsgemeenschap Grashoek altijd wel ergens de gemeente tegen. Daarom is het belangrijk om een goede relatie met de gemeente op te bouwen. Wanneer er een onderwerp in het kader van ‘Laeve Grashoek’ op tafel komt, is de eerste vraag die gesteld moet worden: wie is de eigenaar van het onderwerp? Gaat het om een onderwerp waar de dorpsgemeenschap zelf verantwoordelijk voor is? Of is er sprake van een onderwerp dat door de gemeente opgepakt moet worden? Of is er sprake van een mix?

Daarnaast is het belangrijk dat er goed gecommuniceerd wordt met de gemeente, met name wanneer het over onderwerpen gaat waar de gemeente ook wat over te zeggen heeft.

In de dorpsgesprekken kwamen de volgende opmerkingen over de relatie met de gemeente naar voren:

- Kleine zelfstandigen verwachten meer waardering van de gemeente, bijvoorbeeld in de vorm van snellere medewerking aan het verlenen van vergunningen, o.a. voor detailhandel en voor aanpassing van bedrijven.
- Ondernemers hebben het gevoel dat de gemeente vaak op de rem trapt en niet meedenkend ingesteld is.
- Concentratie van agrarische bedrijvigheid in LOG gebieden is een achterhaald concept, spreiding verdient voorkeur.
- Aanpassing bestemmingsplan buitengebied vraagt om een openere communicatie van de gemeente met bedrijven.
- De communicatie tussen ondernemers en gemeente moet beter. Dat vraagt om een inspanning van twee kanten.
- Ondernemers en bedrijven zouden graag zien dat ambtenaren meer binding en betrokkenheid laten zien bij de activiteiten en wensen van de ondernemers. Op verzoeken om contacten wordt soms erg formeel gereageerd.

Hoe nu verder?

Zoals eerder gezegd is het de bedoeling dat er in Grashoek een aantal werkgroepen komen die een of meerdere van deze thema's oppakken en uitwerken en vertalen in acties. Deze werkgroepen gaan zelfstandig aan de slag. Het dorpsoverleg zal regelmatig met de voorzitters van de werkgroepen van gedachten wisselen over de voortgang en onderlinge afstemming tussen de werkgroepen. De werkgroepen regelen zelf hun vergaderafspraken en verslaglegging.

Belangrijk om op te merken is dat het dorpsoverleg dus vooral een faciliterende en communicatieve rol heeft. Dit wil zeggen: ervoor zorgt dat de werkgroepen goed hun werk kunnen doen en de werkgroepen voorzien van suggesties en advies. Het is niet de bedoeling dat het dorpsoverleg zelf een aantal van de onderwerpen gaat uitwerken. Dat zou gemakkelijk kunnen leiden tot overbelasting en misschien ook tot 'partijdigheid'.

Er zijn in Grashoek heel veel inwoners die veel 'bagage' in huis hebben en dus een grote bijdrage kunnen leveren aan een van de werkgroepen. Wanneer iedere werkgroep bestaat uit ongeveer 7 mensen, dan zullen er in totaal ruim 50 mensen meedoen aan werkgroepen.

Bent u geïnteresseerd om een bijdrage te leveren aan een van de werkgroepen, laat dat dan a.u.b. weten aan iemand van het dorpsoverleg. Het gaat immers niet om de vraag "Wat kan Grashoek betekenen voor mij?", maar om de vraag: "Wat kan ik betekenen voor Grashoek?"

Verenigingen

Organisatie

Basisschool De Horizon
Biljartvereniging Leanzo
Blaaskapel de Graaskneuzers
BSO Oki-Doki, De Horizon
Buurtvereniging De Bosrand
Buurtvereniging De Turfweg
Buurtvereniging Ketsersbos
Buurtvereniging Torenzicht
Camping (mini) 't Haasje
Camping (mini) de Peelweide
CV De Graasvraeters
Dartclub Grashoek
Dartclub Ramos
Eetpunt Grashoek
Fanfare Drumband Semper Avanti
Golfvereniging Kapelkeshof
Gym Kids
Gymvereniging Concordia Grashoek
Handboogschutterij OVU
Historische Werkgroep Grashoek
Info Loket Grashoek
Jong Nederland Grashoek
KBO Grashoek
Kerkbestuur Parochie Heilig Hart van Jezus
Missiecomitee Grashoek
Oranjecomitee Grashoek
Politiehondendressuurvereniging OVT
Schutterij Sint Urbanus
Sinterklaascomitee Grashoek De Ankerplaats
St. Gemeenschapshuis De Ankerplaats
St. Peuterspeelzaal 't Graeshummelke
SV Grashoek
VC Grashoek
WWZ Kernteam Grashoek
Zij Actief Grashoek

Zonnebloem Grashoek

contactpersoon

Dir. Jan Steeghs

Het bestuur

Jan Willems
Vestjes

Ton en Marjo Haazen
Fred Kompier

Bob Zegers
Giel Megens
Alda van Oijen-Bouten
L. Dambacher

Jill Janssen
J. Vercoulen
Huub Kluijtmans
Jac Haenraets
Loed Gielen
C.Bos-Gubbels
J. Strik
R. Raeven
Nicol Verlinden
Jeanne v.d. Winkel
P. v. Bergen

Chantal Janssen
C. Gommans
Grad Drissen
Marianne Gommans

Marie-Louise Meijer

adres

Pastoor Kengenstraat 1
Helenaveenseweg 5
Spiesberg 23
Pastoor Vullingsstraat 3
Ontginningsweg 11
Helenaveenseweg 73
Pauwkesweg 10
Johan Spruytstraat 1
Houwenberg 2
Spiesberg 23
Vlasstraat 14
Ontginningsweg 16
Roomweg 47
Roomweg 37
Marisstraat 30
Roomweg 85

Pastoor Vullingsstraat 3
Helenaveenseweg 34
Helenaveenseweg 45
Roomweg
Johan Spruytstraat 11
Pastoor Goosensstraat 32
Helenaveenseweg 21
Pastoor Kengenstraat 20
Lorbaan 41
Roomweg 52
Pastoor Kengenstraat 40

Pastoor Vullingsstraat 3
Pastoor Kengenstraat 1
Roomweg 15
Marisstraat 36
Vlasstraat 37
Pastoor van der
Sterrenstraat 14
Pastoor
Tindemansstraat 16

postcode, woonplaats	telefoon
5985PV, Grashoek	
5985NK, Grashoek	077 307 14 54
5985NP, Grashoek	0493 539 435
5985PG, Grashoek	077 307 28 56
5985ND, Grashoek	077 466 43 23
5985NL, Grashoek	0493 539 798
5985PK, Grashoek	077 307 55 13
5985PP, Grashoek	
5985PE, Grashoek	077 307 76 38
5985NP, Grashoek	0493 539 435
5985PN, Grashoek	06 30 74 52 72
5985NE, Grashoek	077 307 12 00
5985NS, Grashoek	077 307 17 95
5985NS, Grashoek	06 54 91 69 99
5985PS, Grashoek	077 307 44 30
5985NS, Grashoek	077 308 26 77
5985PG, Grashoek	077 306 66 66
5985NM, Grashoek	0493 539 694
5985NL, Grashoek	077 307 62 30
Grashoek	06 21 36 19 81
5985PP, Grashoek	077 307 87 67
5985PX, Grashoek	077 307 93 20
5985NK, Grashoek	077 307 23 42
5985PT, Grashoek	077 307 83 23
5985NX, Grashoek	06 30 92 79 44
5985NV, Grashoek	077 307 58 39
5985PT, Grashoek	077 307 91 23
	077 307 37 46
5985PG, Grashoek	077 307 37 46
5985PV, Grashoek	
5985NR, Grashoek	
5985PS, Grashoek	077 307 75 97
5985PN, Grashoek	06 41 52 68 86
5985RZ, Grashoek	077 307 73 59
5985RB, Grashoek	

Laeve Grashook

Toekomstvisie Grashoek
2014 – 2018

